

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорушици). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

На передодні сесії ради державної.

(X) Завтра збирає ся рада державна на осінню сесію і має полагодити важні задачі; про які ми недавно двічі писали. Всі загально з певною зневірою і тривою глядять на дальшу ходу справ в так недавно ще вибраній радї, при всіх успіхах, які повело ся міністерству д-ра Кербера осягнути на весну. Тоді то президент посольської палати, замикаючи весняну сесію, міг з вдоволенєм указати на се, що ся сесія остане памятною в історії австрійского парламентаризму і що населенє буде вдячне за осягнені успіхи. Колишній міністер-президент гр. Тун в палаті вельмож ударив поклін перед д-ром Кербером за успіваюче уздоровленє парламенту, бо справді з нечуваним успіхом ухвалено інвестиції, водні дороги та і потрібні кредити: бюджетову провізорию. З того можна було догадувати ся, що парламентарне пересиленє проминуло і що в рух введена машина зможе дальше працювати. Але не треба забувати, що з ухваленєм тих інвестицій і водних доріг не стає дальшої понуки, щоби підбадьорувати роблячість ради державної. Згаданими великими справами ухваленими на весняній сесії лише приспано національні суперечности, але їх не усунено, а переведені щойно вибори до соймів в Галичині, Країні і в Чехах лише долили нового олію до огню. Все те насуває кождому сумнів, чи

введена весною в рух машина не спинить ся знов, наколи вже не будуть нікого приманювати міліонові кредити.

Задача осінньої сесії є відмінна і не така приємна як на весні. Правительство тепер не має вже що роздавати, а навпаки хоче брати. Рада державна стає перед ухвалою трудної австро-угорської угоди, яка повалила чотири міністерства, а мимо того мусить бути конечною довершеною. Торговельні договори з Німеччиною й Італією кінчать ся. Без цлової тарифи нема торговельних договорів, а без австро-угорської угоди нема цлової тарифи. Се мусить бути парламентарно переведене, або зовсім не буде відновлене. Отже тут мусить бути зроблена проба, чи маємо діло з живим, діяльним, чи обумертим парламентом.

В осінній сесії міністерство д-ра Кербера буде мало доказати, що заслужило собі на низький поклін гр. Туна. Всі трудности, о які розбивала ся австро-угорська угода за гр. Туна, є й до нині, а більшости парламентарної для ухвали угоди нема. Штучно утворити таку більшість, як се було за гр. Баденього і Туна, небезпечно. Угода сама мусить здобути собі більшість і се є задача теперішня ради державної. Правительство мусить внести таку пропозицію, котра би так вплинула на раду державну, щоби сторонництва так станули за него, як на весну за інвестиціями й водними дорогами, а се з угодою тим трудніше, бо правительство має тут діло не лише з радою державною але й з Уграми. Лише справедлива, відповідна інтересам

Австрії угода може скупити парламентарні сторонництва і запобігти новому розладови в радї державній.

Від сего зависить правильна хода справ в радї державній. Правительство і рада державна обопільно обусловлюють ся. Правительство мати-ме силу проти Угрів, наколи мати-ме за собою раду державну, а се стане ся тоді, наколи угода відповідатиме інтересам Австрії. Обставини не є так некорисні. Грозьба Угрів, що відірвуть ся від Австрії, вже не є страшна. Відкликом до економічних інтересів побідило правительство обструкцію, отже й тепер повинно подбати правительство про обезпеченє економічних інтересів Австрії в угоді з Уграми, а вспіє раду державну для себе приєднати.

Партийна політика і мораль.

14) Виклад др. Фр. Паульзена.
Перевів др. Іван Копач.

Порушимо на конець питанє: *яке відношенє того, що є, до того, що повинно бути.* Чи ми зближуємо ся до ідеалу? Чи видко поступ в уморальнюваню борби партийної?

Я прецінь думаю, що так. Щось подібного, як в історії війни, тобто постійне ублагороднюванє, пізнати і в історії борб партийних.

Війна не перестала уживати щораз новших і страшніших средств нищеня; перед усіми йде у тім згляді послідний вік. Але зарозом позбула ся вона в значній часті варвар-

LABOREMUS

ДРАМА В 3 АКТАХ

БЕРНШТЕРНЕ БЕРНСОНА

переклав Лев Лопатинський.

Акт II.

Великий, богато уряджений салон в готелю. Двері в глибині і на право (від видця). На право п'яніто. Дальше взад лежанка. На ліво велична, стара шафа. Близше до видця стіл, софа і фотель.

ПЕРША СЦЕНА.

ВІСБИ

(виходить з картою в руці. За ним готельовий лакей).

ЛАКЕЙ.

Qui, Monsieur.

ВІСБИ.

Madame est-elle levée?

ЛАКЕЙ.

Je ne crois pas, Monsieur. Je vais demander,

ВІСБИ.

C'est inutile. Faites entrer.

ЛАКЕЙ

(відходить і замикає за собою двері).

ВІСБИ

іде до креденса, в яким стоїть ряд фляшок та склянок. Бере фляшку.

СЛУГА ГОТЕЛЮ

(отворає двері; видко переходячих гостей і гамір: Kvarant do, kvarant troa e kvarant kuatr! Коли перейшли, з правого боку надхвильє).

Др. КАН

(з великим етуї під пахою. Слуга замикає за ним двері).

ВІСБИ

(іде єму назустріч; нікто не говорить. Очи др. Кана спочивають тяжко на Вісбім, який відсртає ся. Др. Кан кладе на бік етуї). Приїздите з Норвегії?

Др. КАН.

Через Англію.

ВІСБИ.

Прощу, сїдайте (сїдають).

Др. КАН

(оглядає ся). Як гарно ви тут мешкаєте. Чи ви тут цілий час перебували? (слїдує респліки з павзами).

ВІСБИ.

В літї подорожуємо.

Др. КАН.

Я чув, що ви були в Швайцарії.

ВІСБИ

(з заложеними руками отирає ся взад). Давно, як ви покинули Норвегію?

Др. КАН.

Тиждень.

ВІСБИ.

Ще певно була глибока зима там на горі?

Др. КАН.

Глибока зима. — Але потім смакує весна!

ВІСБИ.

Як довго забавите тут?

Др. КАН.

Се залежить... Я тут не задля себе.

ВІСБИ

(остро). Я чекав на вас.

Др. КАН.

Він молодий. А ліпше покінчити з дурацями, доки ще молодий.

ВІСБИ.

Єго не було цілий місяць, але вчєра вечером він повернув. (Здивований). Знаєте про се?

Др. КАН.

Власне приходжу від него.

ВІСБИ.

А так.

Др. КАН.

Мешкаю тут в готелю. Біля него.

ВІСБИ.

Так? (встає, підходить до дверей на право і заглядає, чи они заперті).

скої дикости, і ту також може 19. вік похвалити ся, що стоїть перед пншними, він ведене війни внутрішню убагродив; передусім навчало воно жовніра, в неприятели шанувати чоловіка: лиш на силу оружну нападає ся, не на безоружних; а навіть жовнір, як лиш перестане яко такий виступати, отже ранений і полонений, перестав бути ворогом, его щадять і годують як чоловіка. В тім треба видіти один з найкрасших триумфів людскости; і радість з того не повинні нам заколючувати ані случайні рецидиви (Rückfälle) в варварство ані острі бесіди або софістичні розважання: хто знає, мовляв, чи дикість і окрутність у веденю війни, чи війна без пощади і пардону не показала би в наслідках більше пощади житя, отже в дійсности більше прихильности до людей, як війна з обмеженнями і гуманними зглядами.

А се також поступ: часто династичні війни, як їх давніше провадила амбіція і сваволя деспотів, більше неможливі; війна тепер лиш можлива, наколи она стала конечною зі згляду на животні інтереси народу. Вкінці: війни в цілі винищення (Ausrottungskriege), як їх перше всюди проваджено, як їх провадили грецькі племена зі собою, не можливі нині більше між народами християнської цивілізації; вже протерло ся тут щось гейби чувство про одну родину народів, котра внутрішню збогачує ся кожним з її членів.

Та подібні перемири з'явили ся і в борбі партійній. Борби партійні, які неуставали в грецьких містах, нині вже неможливі; нікчемність і окрутність тамтих борб, як ми їх видимо в Історії Тукидида, вдаряє нас, гейби черга з чужого нам світа, варварського, сказали-б ми, як-би мордоване побіджених не попереджували майстерні пописи реторичні. Ту пригадують ся й Плятонові діялогї; слава софіста й учителя в тім, що він посідає штуку і може єї й других навчити, як самовільно убивати, проганяти, з майна обдирати, кого схоче, а то через опановане волі люду, через кермоване ухвал народних. Або прошу пригадати собі римські війни домашні і послідуючі проскрипції. Або також середновічні борби партійні в італійських містах. в Флоренції, славнім сідиди штуки, — або борби між радами а цехами в німецьких містах: і ту часто кінчить ся там, що голови побіджених котять ся на ринку в пісок. Або киньмо оком в брошури полемічні загальних партій, цісарської і папської: нема простунку і ганьби, котрих чи собі Генрих IV. і Григорій VII. взаїмно не закидали.

В порівнаню з тим провадять ся сучасні борби партійні, бодай у нас — а се мож сказати менше або більше й про пнші цивілізовані краї — умірковано й смирно. Очернюване держить ся — в порівнаню до того, що було — в малих границях; особу противника і его осо-

бисті відносини втягати до публичної борби уважає ся ледви де яко приличним, хоч краєнорічність партійна не дав собі ще того середства цілком вирвати: «Смерть, прогнане і конфіската майна», постійна ціль борб партійних в старинних державах, виключені зпоміж правильних цілей вашої політики партійної: побитий переходить просто до меншости і починає борбу о позискане більшости на ново. А вкінці змови з ворогом краю, як се в грецьких борбах партійних було на порядку деннім: в кождім місті партія, що змовляла ся з заграничним ворогом, і то не лиш зі Спартою і Тебами, але й з Македонією і Персами — сего в наших борбах партійних майже зовсім нема. В прасі партійній вправді ще й нині є звичаєм, противника обвинувачувати о ворожечу до держави, о інтернаціональний космополітизм, о дбане про інтереси заграниці і т. д. Але се средство так зужите, що ледви ще має яке значіне; ніхто не вірить закидам, хіба надзвичайно «правовірні» читачі. Свідомість державна і національна так зміцнилася, що супроти ворога краю сейчас гасне всяке противенство партійне.

(Дальше буде).

Новий віцепрезидент краєвої ради шкільної.

З Відня телеграфують з приватних, але добре поінформованих жерел, що цісар підписав вже номінацію радника двору д-ра Плажка на віцепрезидента шкільної ради краєвої в Галичині.

Др. Едвин Плажек є Львовянином. Уродив ся тут у Львові 8. вересня 1842. р. і ту кінчив школи. Одержавши степеня доктора прав на львівськїм університеті, вступив до політичної служби у Львові. Відтак перенесено его до Кракова, а звідтам повернув концепістом намісництва знов до Львова і тут приділено его до шкільної ради краєвої. Тут працював за кількома наворотами як комісар і староста. Коли его іменовано старостою в Золочеві, своїм людяним і справедливим поступованем зискав собі там таку популярність, що вибрано его послом до державної ради з сільської курії. І справді сей мандат не був вихитрений, ані висилуваний, як се часто діє ся при старостинських кандидатурах. Послом будучи др. Плажек став іменованим радником намісництва і приділений до міністерства просвіти, де віддано ему реферат шкільних справ Галичини. Тож еще з молодих літ своєї урядничої кар'єри, як і з недавньої своєї діяльности на становиску міністерського референта галицького шкільництва, новий віцепрезидент краєвої ради шкільної міг виробити собі і всесторонній і докладний погляд на стан і потреби галицького шкільництва.

Деякі польські дневники розпустили були

поголоску, що становиско д-ра Плажка є переходове, бо він, маючи всего півтретя року до вислуженя 40-літної урядничої служби, після сего часу подасть ся на пенсію, а его місце займе один з виднійших членів теперішньої шкільної ради краєвої. Сю поголоску потувмо лиш з дневникарського обовязку, бо на разі она не має жадного поважнійшого потвердження ані оправданя. Новий віцепрезидент стоїть ще в повноті своїх сил і може ще довгі літа своїм досвідом і відомостями кермувати успішно галицьким шкільництвом.

Н О В И Н К И.

— Календар. В середу: гр.-кат. Діонизія; рим.-кат. Галля. — В четвер: гр.-кат. Еротея; рим.-кат. Ядвиги.

— Надзвичайні загальні збори Товариства Галицької Каси Щадничої у Львові відбудуть ся ві вторник, дня 22. жовтня 1901. року о 10. годині перед полуднем в салі засідань Дирекції Галицької Каси Щадничої.

Станіслав Нєзабітовский в. р.

Дневний порядок:

1) Справозданє комісії вибраної на Загальних зборах дня 18. цвітня 1901. року о внесеню Є. Е. д-ра Тхоржницького. (Референт др. Йосиф Пайонк).

— Добра нагода до гарного діла. Ученик середних шкіль, одной з львівських гімназій, а доброю пильністю і обычаями, не має средств запластити шкільної оплати і мусів би покинути зовсім науку, колиб не одержав помочи візвідки. Маємо письмо о. катехита, що сей ученик заслугує на підирте так з огляду на своє поведєне, як і велику бідність, а заразом охоту до дальшої науки. Речинець до запласти чесного кінчить ся з д. 15 с. м. а може стати ще продовженим на тиждень. Тому, поручаємо тим горячіше долю хлопчини помочи милосерних сердець, пригадуючи, що bis dat, qui cito dat. Ласкаві датки приймає редакция «Руслана» під назвою: «на шкільну оплату».

— «Галічанін» а — правда. Оноді «Галічанін» допис, що правительство закупило площу під будову львівської рускої гімназії аж на жовківськїм передмістї за шляхом залізничї. Як все, так і ту «Галічанін» розминув ся з правдою, мабуть нарочно, аби в закаламученій воді ловити для себе рибу. — Як дізнаємо ся з доброго жерела, у Львові гостив недавно делегат міністерства внутрішних справ і оглядав обі давнійше пропонувані площі під будову рускої гімназії, а іменно на ґрунтах Менціньского коло політехніки і ґрунт при пл. св. Юра. Після осуду делегата міністерства, ґрунт при пл. св. Юра не надає ся під будову гімназії задля нерівного терену, отже гімназія стане на ґрунтах Менціньского і — проти волі руского населєня у Львові.

— На руку Полякам. З міста пишуть нам: Немов нарочно в тій цілі, аби наші діти лекше сновольїзували ся, доси не заіменовано катехита до рускої релігії в 4-класовій школі мужеській ім. Свякєвича у Львові. Мало ще маємо перекінчиків по всіх урядах, котрі встїдають ся

Др. КАН.
Чи є там хто?

ВІСБИ.
Не думаю (сїдає). Але примежні комнати належать до нас.

Др. КАН.
Даєте тут прецінь музичні вечерки?

ВІСБИ.
Так.

Др. КАН.
Ще завсїгда грає так гарно?

ВІСБИ.
Гарвійше чим коли! Кажу вам! — (задержуєсь, поглядаючи ся наперед, раптож кидає ся взад, закладає руки і глядить просто перед себе).

Др. КАН.
Отже в сей спосіб они обоє стрітили ся?

ВІСБИ
(не змінюючи позиції). Тут.

Др. КАН.
Она грала єму? Єго рондо?

ВІСБИ
(звертає голову до Кана). Коби ви сего дожили! (Принймає давню позицію).

Др. КАН.
Се було недавно? Кілька місяців?

ВІСБИ.
Так цось. — Щось так (звертає лице до Кана). Возьмете его з собою домів?

Др. КАН.
Не можу єму розказувати.

ВІСБИ.
Так? Єго вуйко і опікун?

Др. Кан.
Я не мішав би ся, навіть колиб мав спроможність.

ВІСБИ.
(зриває ся). Ви не мішаєте ся? Ви не мішаєте ся?!

Др. КАН.
Не так, щоби він се зміркував.

ВІСБИ.
Аг!... (сїдає).

Др. КАН.
Але ви, Вісби.

ВІСБИ
(непевно). Як? — Я?

Др. КАН.
Чому не вертаєте до дому? Се була-б найліпша розвязка.

ВІСБИ
(кидає ся наперед, спирає обі руки на колїна, як-би хотїв сказати що важного, але відтак кладе ся знова взад).

Др. КАН.
Як-раз перед моїм відїздом я був на хуторі. Коли я прийшов, ваші пси пошаміли з радости. Они певно думали, що і ви не далеко, коли мене бачать. (Вісби неспокійний). Не чуєте часом їх лаяня? В лісі? В вашім чудовім погарі? Звінке гавканє Дяни?

ВІСБИ.
Як — як там живе ся собакам?

Др. КАН.
Ба, се найгірше, а властиво одиноке, що маю закинути. Дяна зробила ся така груба, як другі. А про коний то вже і не говорити.

ВІСБИ
(обрушений всгає). Сей ледар Оле! Ледацо! Чи я єму не наказував? Чи я єму сего не писав? Не дай затовстїти псам. Я писав раз-пораз: коний треба що дня переганяти. (Дальше зіртований). Се не до витриманя! Кажу вам, кажу вам: нікого не маю, на кого я міг би спустити ся. (Дальше буде).

свого руского походження і признають ся до Поляків, а руского слова від них ніколи не почувш. А чи ті, що доси не надали руского катехита згаданій школі, свідомо чи несвідомого не причиняють ся до збільшеня фаланги ренегатів нашого народу?

— **Загальні збори** членів Бурси ім. св. Онуфрія в Ярославі відбудуть ся дня 21. жовтня с. р. о 5. год. пополудни в канцелярії гр.-кат. приходства з слідуємим денним порядком: 1) Відчитане протоколу послідних загальних зборів. 2) Справозданє Виділу: а) секретаря, б) касиєра, в) господаря. 3) Справозданє комісії контрольної. 4) Абсолютатора уступаючому Виділові, вибір нового Виділу і контрольної комісії. 5) Справа купна, евентуально будови нової хати для бурси. 9) Внески і інтерв'єляції.

— **Красві маршалки в Галичині.** Гр. Андрей Потоцький є девятим з черги кравчим маршалком. Першим був кн. Лев Сапіга (1861—75), опісля: гр. Альфред Потоцький (1875), гр. Володимир Дідушицький (1876—77), гр. Людвик Водзійський (1877—80), др. Николай Зиблікевич (1880—86), гр. Ян Тарновский (1886—80), кв. Евстахій Сангушко (1890—95) і гр. Станислав Бадені (1895—1901).

— **Відзначеня.** Цісар надав ордер залізної корони III. класи старості в Косові, радничкові памісництва Гіполитови Сабатови, з нагоди перенесеня єго на власну прозьбу в стан супочинку. Цісар надав визначному промисловцеві Вільгельмови Адамови Шмідтови з Демні вишньої ордер залізної корони III. класи.

— **З львівського університету.** Амбулятори в клініках для недуг внутрішних, жіночих, венеричних і шкірних отворені вже щоденно від 8. до 10. год. рано, а в клініці для очних недуг щоденно від 10. до 12. год. в полудне. Амбулятори в хірургічній клініці буде отворена дня 21. с. м.

— **Курс науки руского язика** для неуміючих по руски буде відбувати ся в тутешнім університеті в I відділі для початкуючих, а в II відділі для тих, що вже трохи знають. Викладачі буде лектор професор рускої гімназії Ілія Кокорудз, почавши від 15. с. м. в понеділки і п'ятниці в III салі о 5. год. для I, а о 6. год. для II відділу.

— **Вісти з Америки.** Дня 20. жовтня с. р. відбуде ся в Mayfield, Pa. благословенє із внутрішньої красно відновленої церкви. При сій нагоді устроєв вечером тамошня читальня на дохід церкви і читальні «Вечер» музик.-декламаторської з такою програмою: 1. Відчит о просвіті взагалі і о театрі в особности, о скілько той піддержує просвіту. 2. Спів хорально-церковний. 3. Представленє мьєлодрами Мидловського «Капраль Тимко» в 5 діях зі співами, при акомпаніменті місцевої рускої оркестри. 4. Межа актами будуть декламації.

Дня 1. надоліста розпочинає ся курс науки дяківства в Jersey City N. J. Учити буде дяко-учитель А. Зволіньський.

— **Графиня Льоняй.** Wiener Allg. Ztg. доносить, що в добре поінформованих кругах вічо не чути про намірений розвід графині Льоняй. Але правдою є, що граф. Льоняй має намір переселити ся до Англії. Причиною сего має бути, що англійський король Едвард надасть графині Льоняй титул «королівської високоости», а сего титулу як-раз відказав їй бельгійський король, Леопольд.

— **Віче жидівських академіків** у Львові радило минулої неділі над справами жидівської молодіжи. Між пньшим ухвалено заснувати окреме товариство для самообразования в єврейській історії і літературі та екликати віче на університеті і на політехніці і домагати ся признаня в тих заведенях жидівської народности.

— **З Коломиї** доносять: Перед кількома днями відбув ся ту процес против поміщика з Камінки великої, Мармороша, котрий скинув зі сходів купця Бехера і поламав єму кости. Трибунал засудив Мармороша на 3 місяці в'язниці з постом і темницею два рази тижнево та на зворот коштів ліченя в квоті 4.000 корон.

— **Міска рада в Перемишлі** іменувала контрольором міської каси податкового офіціяла, Тадея Дрозда, а комісаром міської поліції концепіста, Віктора Ковальського.

— **Діло шаленого.** В Кобаках, косівського повіта, селянин Василь Дорогий збожеволів і дня 8. с. м. посік на кавалки свою жену. Коли на крик дітей збігли ся сусіди, Дорогий убив Гриця Ватаманюка, а Данила Марфея тяжко поранив. З тяжкою бідою повело ся звязати шаленого і відвезти до Кут, де єго тимчасом приміщено в арешті.

— **Зі Станиславова** доносять, що з причини шкарлятини замкнено тамошню школу фундації Гірша.

— **Подорож «за фрахтом»** Начальник залізничної стації в Бориславі одержав недавно лист з Коломиї отсего змісту: «Прошу ласкаво повідомити, чи могу свою сестру, 14-літню дівчину, спровадити до Коломиї за посліплатою, яко «фрахт», бо не знаю, кілько маю їй післати на дорогу. На стації в Коломиї я би єї дожидала

і викупила за цілу ціну». — З сєй пригоди начальник вивязав ся дуже чемно, бо не вислав дівчини «за фрахтом», але написав до єї сестри, аби на єго руки прислала потрібні гроші, і так стало ся.

— **Зливні дощі** в остатних днях варобили немало шкоди в околицях Калуща, Галича і Снятиня, і як звідтам доносять, ріки Ломниця і Прут грозять виливом.

— **Італійска королева Олена** — як доносить півурядова L' Italie — є в блаженнім стані.

— **Синя краска лічить божевільних.** Перед кількома роками італійські часописи доносили, що під впливом синьої краски божевільні вертають до здоровля. Сю вість прийнято в недовірем. Але небавом лікарі пересвідчили ся, як спасенною показала ся теорія принесена з Італії. Про досліди на сім полю читаємо в одній з французьких часописей: «Синя краска і напади шалу в Кент». Управителеви заведеня для божевільних в Медсон, д-ра Давісови, повело ся в послідних роках вилічити немало божевільних при помочи синьої краски. Хосенні наслідки у недужих можна було замітити вже третого дня, як приміщено їх в синю мальованій кімнаті. Божевільні, котрі ніколи не мили ся, просили води до митя і дивували ся, що они такі нечисті; шалені утихомирювали ся; гістеричні дівчата повертали до здоровля. Др. Давіє замітив також, що недужі третого або четвртогo дня по приміщено їх в синій кімнаті жалували ся на біль голови, але сєй біль минав по двох днях, а з ним починав ся зворот в недужі божевільного.

— **Важне для катехитів.** Вже вийшов «Підручник практичний», як має ся учити релігії в I класі, зглядно на 1. і 2. степені науки в школах народних. Всі, що учать релігії, повинні купити собі туу книжку, котра продає ся по 1 К в книгарні Шевченка і Ставропільській, а з пересилкою о 10 сот. дорозше.

Посмертна [†] оповістка.

Іван Ферієвич, кравчий адвокат і член «Народного Дому» в Чевнівцах, упокоїв ся дня 11. с. м. по довгій і тяжкій недужі в 42. році житя. В. І. п.!

— **Марія Олена Щуровска**, жена гр.-кат. священника з Липовець, упокоїла ся дня 12. с. м. по тяжкій і довгій недужі в домі свого вітця о. Петра Крайковського в Литвинові. В. І. п.!

Наука, штука, література.

— **Перли, шутки та вигадки**, зложив і переклав *Лев Лопатинський*. (З портретом автора). Львів 1901. Накладом А. Хойнацького. Дрикарня В. Шийковського. Стор. 98, в. 8°. (Набувати можна в Ставропільській книгарні у Львові, ул. Руска).

Се перша книжка того рода в нашій літературі. Як сам заголовок вказує, є се збірка шуток і вигадок, написаних поезією і прозою — правдива перла, так широко звісного, руского гумору.

— **Sonntagsblatt der New-Yorker Volkszeitung** ч. 38. з дня 22. вересня помістила знов переклад одного короткого оповіданя нашого писателя Василя Стефаніка під заголовком «Allein» (Самітна), aus dem Kleinrussischen des W. Stefanik.

— **Відчит** про напрями в болгарській літературі мав в неділю на «Рускій Бєсїді» у Львові п. Тодоров, болгарський літерат. Відчиту слухало поважне число львівських Русинів і нагородило плеєгента оплесками.

— **В справі українського музею** В. В. Тарновського, дарованого покійним властителем місту Чернигову, приїхав сими днями до Київа предсідатель чернигівської земської управи Ф. М. Уманець, ексекутор завіщаня В. В. Тарновського, щоби зарядити перевіз музею з Київа до Чернигова. Музей поки-що містить ся в будинку київського міського музею, відданий там на переховок. Перевіз музею задля множества предметів і коначної осторожности — займе не менше як три тижні часу.

Вісти господарські, промислові і торговельні.

— **Парцеляція Буківної.** На ліцитації, яка відбула ся в Станиславові дня 8. жовтня, селяне з Буковини за посередництвом о. Войнарівського з Балинець закупили село Буківну в товмацкім повіті за 158.000 К. Закуплений обшар вносить 790 моргів, а поодинокі парцелі мають від 80 до 150 моргів.

— **Упадок двох фабрик.** Дневники доносять, що краківска фабрика дешевих рільничих знарядів находить ся в ліквідації. Є се давнє підприємство столярських виборів під фірмою п. Стрибньского. — З Ряшова доносять, що тамошня найбільша гарбарня застановила роботу і небавом попаде в ліквідацію.

Телеграми.

Відень, 15. жовтня. Президент палати панів кн. Альфред Віндшгрец прибув вчєра до Відня і був в полудне у цісаря на одногодинній аудієнції.

Відень, 15. жовтня. «Wiener Ztg.» доносить, що архикнягиня Елисавета Марія, донька бл. п. архикнязя Рудольфа, за найвисшим дозволом цісаря заручила ся з кн. Оттоном Віндшгрецом.

Прага, 15. жовтня. При вісімнадцяти повторних виборах до сойму з сільських громад вибрано: 2 Молодочехів, 8 чєских радикалів, 3 німецьких поступовців, 1 німецького людовця, 1 всєнімця і 2 чєских аграрників. Надто відбуде ся 8 виборів тіснійших. Торговельна палата в Ліберці вибрала 4 німецьких поступовців, в Пільзні 1 Старо- 1 Молодочеха, в Празі 2 Старо- 2 Молодочехів, в Будєєвичах 1 Старо-, 1 Молодочеха, а в Хебі 3 німецьких поступовців.

Турин, 15. жовтня. Тутешний дневник «Stampra» запевнює, що король Віктор Імануїл поїде небавом до Спалі у відвідини до царя, якому рівночасно зложить візиту цісар Франц Йосиф.

Рим, 15. жовтня. Агенція Стефаніого доносить, що в протягу послідних 24 годин знов не донесено про жадєн случай чуми анї в Неаполі анї в околиці.

Льондон, 15. жовтня. «Times» доносить під вчєрашню датою з Пєкіна, що скоро поступають переговори межи російським послом а китайськими повновласниками в справі відданя залізниць Шангайкван-Нючванг назад під китайську управу.

Малий Фейлетон.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

Принагідні.

З новим роком.
(1898.)

Вже північ бє... Та гей до чарки!
Налийте доброго вина!
До рук судьби, судьби шинкарки,
Словнім ту чарку аж до дна!

Вже північ бє... Послідні звуки
Старого року звонять скор —
І в хвилю ту без сліз і муки
Вступає рік новий на трон.

Витай, витай, новий наш пане!
Витай! здоров, щасливий будь!
Добру й любові співай пеани,
А гнів і злобу позабудь!

Та дай ти Боже щастя, долі,
Щоб лад поміж людьми завів,
Щоб погоїв всі ті болі,
Що твій татуньо накоїв.

Бо твій татуньо — жаль сказати —
На сором людям і вікам
Хотів насильством царювати —
І добре в пам'ять вбив ся нам.

Єго діла мерзкі, погані,
Прокляв і оплював весь світ,
Тому вважай, новий наш пане,
Не йди в єго плюгавий слід!

А якби ти помимо того
Не слухав нас, то знай єще:

Ми не злякались батька твого,
То не злякаємсь і тебе!

Весна.
1897. року.

Весно! Ти знов до нас ідеш
В весільну вбрана шату,
Проміне ясне з неба плеш
На поле, ліс і хату.

Ти знов розбудиш у землі
Дрімучі, плідні сили,
Знов збіжем відкриють ся лани
А цвітами могили.

Черемха в лузі зацвіте
І боз і фялки сині,
Іх воно вітер понесе
З рососою по долині.

І ночі тихі знов прийдуть,
Ті ночі, майські ночі,
Що в хору душу ліки лють,
Наводять сон на очі.

Ті ночі, що тугу і жаль,
Душі печальну тишу,
Мов той човен на лоні фаль,
В навалі мрій колинуть.

Тих ночій, майських ночій чар,
Весно, прийде з тобою —
Та чи вгасить він серця жар,
Вколише душу мою?

Та чи приспить він мисли ті,
Що мій спокій руйнують,
Чи їх приспить? — Мабуть що ні,
Весно — всі чари «всує»!

Що твої сьпіви чарівні?
Що цвітів вонь з діброви?
Я чую стони голосні,
Я чую запах — крови.

Що твоє сила, що з землі
Нове жите виводить?
Я бачу, кривди лиш нові
Старе насильство родить

Та що нам з того, що з оков
Ти воду увільнила?
Народу волю і любов
Кус в кайдаї сила.

Весно, весно, по що твій чар?
Чи одніять го люди?
От лучше громом ясным вдар,
Най хоть жалю не буде!

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети движими против огневих шкід.

«Дністер» припоручили Преосвящ. Ординарїятї Всєч. Духовенству і вірним всіх трех Епархїй.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	} разом 520.406 кор. 65 сот.
Резерва премїй	171.942 " " "	
Резерва спеціальна	6.000 " " "	
Фонд емеритальний	30.924 " 54 "	

Тарифи «Дністра» умірковані. Надвїзика річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премїй.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди зквідують ся безплатно в присутності Делегата і 2 членів.

Полїси «Дністра» приймають при позичках гіпотєчних: Банк кравчий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятинї, Городенці, Терєбовлї, Залїщинах, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; а таких обезпечень через «Дністер» їде часть провїзїї на рускі публичні добродїїні ціи; полїси і квіти видає Краківське Товариство рускі.

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо сеаян господарів в окрєстностях, де ще нема близько агенцій «Дністра» Агенти заробили вже 274.964 кор. провїзїї.

Зголошення в агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убїгайте ся тільки о агенції «Дністра».

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На жите обезпечайте ся тільки через «Дністер».

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Небувала, сензацийна програма!

від 1. до 15. жовтня 1901.

При співучастї військової музики 80. п. п.

- 1) Юлія Міянова, українська субретка.
- 2) Воздушний балет, «польованє на мотїлї».
- 3) The Raembler Company, жонглерська сцена в парїській реставрації.
- 4) Les Bast, музикальні кльовни.
- 5) Claire Lafort, атлетка.
- 6) Орхєстра і режисер-граф.
- 7) Helga Dumont, серпєнтинова тансерка.
- 8) The 2 Erofts, ексцентричні еквілібристи.
- 9) Братя Александер, акробати головою на голові.
- 10) M. Meerwald, субретка.
- 11) Lingand Long, китайські ексцентрики.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєнє. В недїлю і сьвята два представлєня. Що пятницї High-Life представлєнє. Бїлєти вчаснїше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвїка ч. 9. у Львові.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат і

Картини: Верещагіна, Шевченко в домини і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адмінїстрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годїні				відходить о годїні			
1-35	6:10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25	до	Станїславава, Пдвисокого, Потупор	
	6:20	з	Чернівців (Іцкан, Галапу), Гусьтина	1:55	6:30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	6:46	з	Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.	2:08	6:43	до	„ „ „ „ дв. Підзамче
	7:45	з	Янова	6:35	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	7:40	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40	до	Кракова (Відня, Варшави), Берлина
	8:00	з	„ „ на дв. головний	2:55	9:00	до	Скольного, до Лавочного (1. лпп. до 15. вер.
	8:10	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока	9:15	до	Янова	
	8:15	з	Сокаля, Раги рускої	9:25	до	Підволочиск, Бродів, Гусьтина дв. Підз.	
	8:50	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина	9:42	до	„ „ „ „ дв. гол.	
	11:45	з	Янова, Любачова, Самбора	10:20	до	Сокаля, Белзця, Раги рускої і Любачова	
	11:55	з	Станїславава (Кересмеє, Потупор)	10:25	до	Чернівців	
	12:55	з	Янова	1:25	до	Янова від 1. мая до 15. верєснї в недїлі і сьвята	
	1:10	з	Скольного, Калуша, Хирова з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	2:15	до	Брухович від 16. мая до 16. верєснї в недїлі і сьвята	
	3:14	з	Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	3:05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
4:40	з	Самбора, Борислава, Стрия	3:15	до	Янова шоденно від 16. мая до 30. вер.		
2-20	5:11	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:26	до	Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.	
2-35	5:35	з	„ „ „ „ на дв. голов.	3:30	до	Рагєва, Хирова, Любачова	
	5:50	з	Кракова				
	5:40	з	Чернівців, Іцкан				
	6:00	з	Сокаля, Белзця і Любачова				
Нїч							
8-40	7:36	з	Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	12:45	6:10	до	Станїславава
	8:20	з	Брухович від 16. мая до 15. верєснї шод.	6:20	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	9:41	з	Янова від 1. мая до 15. вер. шоденно	6:30	до	Янова від 1. мая до 15. вер. т. в днї б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 шоденно	
	9:20	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	6:35	до	Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
	9:50	з	Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова	7:10	до	Тернополя, Бродів дворець головний	
	12-15	9:40	з	Чернівців, Букарєшту	7:32	до	дворець Підзамче
		10:20	з	Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	7:25	до	Сокаля і Раги рускої
		10:20	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	7:52	до	Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
		10:02	з	„ „ „ „ на дв. голов.	9:30	до	Янова від 1. мая до 15. верєснї
		3:12	з	Підволочиск Когачинськ на дв. Підзамче	10:30	до	Чернівців і Іцкан
	3:35	з	„ „ „ „ на дворець головний	11:00	до	Калуша, Відня, Варшави	
				11:10	до	Підволочиск, Бродів дв. голов.	
				11:32	до	„ „ „ „ дв. Підз.	
				1:15	до	Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
				4:45	до	Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Пєра мїчна часєть ся від 6 годїни вечером до 5 годїни 59 мїнут рано. Часє середно-європейский рївнїть ся від часу львівского о 36 мїнут, а їменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мїн. часу львівского. — В мїстї видають бїлєти їади: Звичайні бїлєти агенція часєвнїши Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсманна ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а бїлєти звичайні і вслїкїнїши, тарифи, їлєстрованї провїдникї, розклади їади і т. п. бїро їнформацийне ц. к. залїзниць держав них (ул. Крєслєвих ч. 5. в подвїрїю, сходи П. дверї ч. 52.) в їурядовїх годїнах (8—3 а в сьвята 9—12).